
Starptautiskās tirdzniecības komiteja

2023/2072(INI)

24.10.2023

ATZINUMS

Sniegusi Starptautiskās tirdzniecības komiteja

Ārlietu komitejai

par drošības un aizsardzības jautājumiem saistībā ar Ķīnas ietekmi uz kritisko infrastruktūru Eiropas Savienībā
(2023/2072(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Iuliu Winkler*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Starptautiskās tirdzniecības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. uzsver, ka 2022. gadā Ķīna bija ES otrā lielākā preču tirdzniecības partnere; pauž bažas par aizvien nelīdzsvarotākajām ES un Ķīnas tirdzniecības un investīciju attiecībām, par ko liecina arī ES rekordlielais tirdzniecības deficīts 396 miljardu EUR apmērā 2022. gadā un tās atkarība no importa no Ķīnas un Ķīnas investīcijām atsevišķās kritiski svarīgās nozarēs; uzsver Ķīnas nelīdzsvaroto starptautiskās tirdzniecības politiku saistībā ar tās divējādas aprites stratēģiju; aicina Komisiju darīt Ķīnai zināmas ES bažas par tās tirdzniecības praksi;
2. apzinās, ka ES izcelsmes ražojumu pozitīvais tēls augošā Ķīnas vidusšķirā, kas jau pārsniedz visu ES iedzīvotāju skaitu, ir bijis svarīgs faktors, lai gūtu panākumus ES eksportam uz Ķīnu, kas 2022. gadā kopvērtībā pārsniedza 230 miljardus EUR;
3. norāda, ka 2021. gadā Ķīna bija septītā lielākā investore ES un ka Ķīnas ieguldījumi Eiropā 2022. gadā turpināja samazināties, sasniedzot 10 gadus zemāko līmeni, proti, 7,9 miljardus EUR, apvēršot 2021. gadā novēroto globālā ārējo tiešo investīciju (ĀTI) plūsmu atlabšanas tendenci; norāda uz Ķīnas ĀTI pārvirzi no uzņēmumu apvienošanas un iegādes uz ieguldījumiem jaunās nozarēs, kas sasniegušas augstāko līmeni 10 gadus, tostarp akumulatoru tehnoloģijās, kas ir būtiski svarīga nozare zaļās pārkārtošanās īstenošanai¹; norāda, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Revīzijas palātas novērtējumu par 2000.–2020. gadu Ķīnas ĀTI pārvirzījās uz tādām stratēģiskām jomām kā transports un infrastruktūra, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un enerģētika; atzinīgi vērtē netraucētas Ķīnas investīcijas ar nosacījumu, ka tās nekaitē drošībai vai sabiedriskajai kārtībai; uzsver, ka vienlaikus ir jāveic pienācīga šo investīciju izvērtēšana;
4. norāda, ka Ķīnas politiskā sistēma nosaka to, ka investori pamatā ir privāto un valsts dalībnieku vai valstij piederošo uzņēmumu apvienojums un ir cieši saistīti ar valdošo partiju, un tādējādi viņu interese par investīcijām trešo valstu kritiskajā infrastruktūrā ir neviennozīmīga;
5. pieņem zināšanai 2023. gada 29. un 30. jūnija Eiropadomes sanāksmēs pieņemtos secinājumus par Ķīnu; tāpat pauž pārliecību, ka ES un Ķīnas tirdzniecības un investīciju attiecības ir stratēģiski svarīgas, tām ir stratēģiski izaicinājumi un tām vajadzētu būt taisnīgām, pārredzamām, ilgtspējīgām, savstarpējām, līdzsvarotām un balstītām uz noteikumiem, kuru centrā ir starptautiskie darba un vides nolīgumi gan divpusējā līmenī, gan daudzpusējā tirdzniecības sistēmā; norāda, ka Ķīnai šajā kontekstā būtu jāatbalsta vērienīga Pasaules Tirdzniecības organizācijas reforma;
6. pauž nožēlu, ka pašlaik tas tā nav, jo īpaši ņemot vērā savstarpīguma trūkumu Ķīnas valdības un tās kontrolēto uzņēmumu prakses dēļ; uzskata, ka ES tirdzniecības instrumentu kopums ar autonomiem pasākumiem, piemēram, tirdzniecības aizsardzības instrumentiem, ĀTI izvērtēšanu, starptautisko iepirkumu un ārvalstu subsīdiju

---

¹Rhodium Group, '[Chinese FDI in Europe: 2022 Update](#)', 2023. gada 9. maijs

instrumentiem, Izpildes regulu², Kritiski svarīgo izejvielu aktu, Neto nulles emisiju industrijas aktu, piespiešanas novēršanas instrumentu, kā arī Eiropas ekonomiskās drošības stratēģiju, ir ļoti svarīgs attiecībā uz ES kritiskās infrastruktūras nonākšanu ārvalstu īpašumā vai kontrolē vai ārvalstu piekļuvi tai; aicina Komisiju pilnībā īstenot šāda veida pasākumus, lai novērstu tirdzniecības un investīciju attiecības nelīdzsvarotību un mazinātu ES neaizsargātību; norāda, ka Ķīnas investīcijām ES būtu jāatbilst ES un valstu tiesību aktiem; atbalsta stingru ES rīcību, kas vērsta pret netaisnīgiem Ķīnas noteikumiem, kas ietekmē tirdzniecību un investīcijas;

7. uzsver, ka tirdzniecībai un investīcijām vajadzētu būt galvenajiem ilgtspējīgas izaugsmes, darbietu radīšanas un inovācijas virzītājspēkiem un ka tādēļ ES būtu jā saglabā sava ekonomiskā atvērtība³; tomēr uzsver, ka ir jārod stratēģisks līdzsvars starp ES vienotā tirgus atvērtību un to, cik pievilcīgi ir tajā investēt, no vienas puses, un ES kritiski svarīgās infrastruktūras un autonomijas aizsardzību, no otras puses, ņemot vērā drošības ievainojamību, jo īpaši attiecībā uz ekonomisko piespiešanu vai Eiropas kritiski svarīgās infrastruktūras integritātes apdraudējumu;
8. atzīst, ka noteiktos gadījumos ārējā tirdzniecība un investīcijas var radīt drošības ievainojamību, tostarp attiecībā uz ārvalstu īpašumtiesībām uz ES kritisko infrastruktūru, tās kontroli vai piekļuvi tai;
9. pauž bažas par Ķīnas uzstājīgo ģeopolitisko un ekonomisko izaugsmi, kas ar iniciatīvas “Viena josla, viens ceļš” (BRI) starpniecību būtiski ietekmē globālās ekonomiskās un politiskās norises, jo īpaši globālajos dienvidos; aicina Komisiju un dalībvalstis īpaši uzmanīgi vērot to, kā Ķīna iegādājas kritisko infrastruktūru Rietumbalkānos un ES kaimiņvalstīs; aicina Ķīnu palielināt pārredzamību attiecībā uz BRI projektiem, ņemot vērā to, ka daudzi BRI aizdevumi nav snieguši gaidītos rezultātus un kļuvuši finansiāli dzīvotnespējīgi;
10. uzsver, ka ES kā uzticamai partnerei būtu jāiesaistās vienlīdzīgās attiecībās ar partnervalstīm, veidojot ilgtermiņa un savstarpēji izdevīgas partnerības; aicina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu nodrošināt, ka ES investīcijas partnervalstīs, jo īpaši “Global Gateway” projektos, atbalsta šīs partnervalstis taisnīgas un ilgtspējīgas pārkārtošanās procesā, sniedzot ieguvumus uz vietas, kas atbilst starptautiskajiem klimata nolīgumiem, Starptautiskās Darba organizācijas konvencijām, ES kopējai drošības un aizsardzības politikai, starptautiskajām humanitārajām tiesībām un cilvēktiesībām;
11. atzinīgi vērtē jauno riska mazināšanas pieeju 2023. gada 20. jūnijā ierosinātajā Eiropas ekonomiskās drošības stratēģijā⁴, kuras mērķis ir maksimāli palielināt ieguvumus, ko sniedz ES ekonomikas atvērtība, un aizsargāt, veicināt un stiprināt ES atvērto stratēģisko autonomiju, vienlaikus līdz minimumam samazinot riskus, ko rada

---

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/167 (2021. gada 10. februāris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei (OV L 49, 12.2.2021., 1. lpp.).

³ Komisijas 2021. gada 18. februāra paziņojums “Tirdzniecības politikas pārskatīšana — atvērta, ilgtspējīga un pārlicinoša tirdzniecības politika” (COM(2021)0066).

⁴ Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2023. gada 20. jūnija kopīgs paziņojums par Eiropas Ekonomiskās drošības stratēģiju (JOIN(2023)0020).

ekonomiskā atkarība un tās iespējamā izmantošana par ieroci, kā arī ārvalstu kontrole pār kritiski svarīgo infrastruktūru vai ietekme uz to; atzinīgi vērtē to, ka stratēģijā ir skaidri atzīts, ka riski kritiskās infrastruktūras fiziskajai drošībai un kibernetiskajai drošībai ir galvenie drošības ievainojamības faktori Eiropas ekonomikā; pauž nopietnas bažas par to, ka pieaug tādu ES uzņēmumu skaits, kuri ir bijuši pakļauti šantāžai, rūpnieciskajai spiegošanai, sabotāžai vai ar tirdzniecību saistītu datu zādzībām; tāpat pauž bažas par to, ka Ķīna ir kļuvusi par otro izplatītāko šādu uzbrukumu izcelsmes valsti; pauž pārliecību, ka kritiskās infrastruktūras aizsardzībai vajadzētu būt galvenajam stratēģijas īstenošanas elementam; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt atvērtu stratēģisko autonomiju visās jomās, kurās ES pastāv pārmērīgas atkarības no Ķīnas risks tās dominējošā stāvokļa dēļ;

12. uzsver, ka ES reakcijas pamatā jābūt pastiprinātai izpratnei par attiecīgo stratēģisko ainu, kas vērsta uz dažādu politikas jomu un starpvalstu draudu novērtējumiem un pētījumiem par kritiskās infrastruktūras neaizsargātību; uzskata, ka decentralizēta vai nepilnīga uztvere, kurā trūkst skaidrības un kontroles attiecībā uz projektiem, kuriem ir stratēģiska nozīme Eiropas aizsardzībā un drošībā, var ievērojami kaitēt Savienības ģeopolitiskajām interesēm⁵; atgādina par neaizsargātību, kas saistīta ar ārvalstu iejaukšanos, jo īpaši informācijas telpā, un mijiedarbību starp ĀTI projektiem un ļaunprātīgu ārvalstu dalībnieku īstenotām informācijas manipulācijām;
13. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka tiek saglabāts un aizsargāts galvenais ES infrastruktūras izmantojums, lai nodrošinātu normālu ES saimnieciskās darbības un tirdzniecības attīstību, jo īpaši transporta (ostas, lidostas, dzelzceļš un ceļi), enerģētikas un telekomunikāciju infrastruktūras attīstību; aicina Komisiju periodiski ziņot Parlamentam par:
  - (a) konstatētu iespējamu stratēģiskās infrastruktūras divējādu izmantošanu, proti to, ka Ķīna izveidojusi kā loģistikas, tā izlūkošanas bāzi;
  - (b) ES tirdzniecības tiesību aktu pilnīgu ievērošanu, īpaši attiecībā uz pienācīgu pārbaudi, piespiešanu novēršanu un precēm, kas izgatavotas, izmantojot piespiedu darbu, un nonāk ES tirgū;
14. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt ātrās reaģēšanas mehānismu gadījumiem, kad tiek atklāta tādu Ķīnas īpašumā, līdzīpašumā vai koncesijā esošu ES infrastruktūru divējāda izmantošana vai ļaunprātīga izmantošana, kas varētu novest pie koncesijas tiesību anulēšanas un/vai domēna jaudas apturēšanas īpašuma un līdzīpašuma gadījumos;
15. aicina Komisiju un Ķīnu izpētīt, kā koordinētā veidā veicināt tirdzniecību un investīcijas, cenšoties panākt Ķīnas labāku pielāgošanos ES tiesību aktiem un starptautiskajiem un daudzpusējiem tirdzniecības noteikumiem;
16. atgādina, ka Regulā par ĀTI izvērtēšanu⁶ ir aplūkoti drošības un sabiedriskās kārtības

⁵ ES Ārpolitikas ģenerāldirektorāta Ārējo attiecību politikas departaments, "Security implications of China-owned critical infrastructure in the European Union", 2023. gada jūnijs.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV L 79I, 21.3.2019., 1. lpp.).

riski, ko rada investīcijas no valstīm ārpus ES; norāda, ka kritiski svarīgā infrastruktūra ir viens no faktoriem, ko dalībvalstis vai Komisija var ņemt vērā, nosakot, vai konkrētā investīcija varētu ietekmēt drošību vai sabiedrisko kārtību; atkārtoti norāda, ka izvērtēšanas mehānismam ir ļoti nozīmīga pievienotā vērtība, jo tas ir instruments, kas ES un tās dalībvalstīm sniedz labāku stratēģisko pārskatu un situācijas apzināšanos par tendencēm, mērķiem, līdzekļiem un metodēm, ko izmanto ārvalstu dalībnieki, lai palielinātu savu ekonomisko un politisko ietekmi; pauž nopietnas bažas par to, ka ne visās dalībvalstīs ir ieviesti vai tiek izmantoti mehānismi, lai izvērtētu ārvalstu investīcijas kritiski svarīgā infrastruktūrā;

17. aicina Komisiju apsvērt veidus, kā palielināt tās ĀTI izvērtēšanas atzinumu jēgu, lai izvairītos no iekšējā tirgus izkropļojumiem un dalībvalstu sacensību par pēc iespējas zemāku standartu noteikšanu, kā arī padarītu šos izvērtējumus atbilstošākus pašreizējam globālās drošības kontekstam; aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt savstarpējo saskaņotību, tostarp veidojot atbilstošas speciālās zināšanas, un pilnībā īstenot ĀTI izmantot izveidotos mehānismus; aicina Komisiju un dalībvalstis pievērst uzmanību, iespējams, Ķīnas kontrolē esošu uzņēmumu investīcijām un politiskajai ietekmei; uzskata, ka regulas darbības joma un nepieciešamība ir jāpastiprina, kad gada beigās tā varētu tikt pārskatīta; mudina Komisiju nākt klajā ar vērienīgu tiesību akta priekšlikumu par pārskatīto regulu, pienācīgi novēršot visas nepilnības, kas atklājušās šīs regulas īstenošanas laikā, kā arī ātri novērtēt iespēju sagatavot tiesību akta priekšlikumu par izejošo investīciju izvērtēšanas mehānismu; iesaka ierosināto izejošo investīciju izvērtēšanas mehānismu balstīt uz ietekmes novērtējumu, kas ietver pienācīgu apspriešanos ar uzņēmumiem, lai līdz minimumam samazinātu jebkādu iespējamu negatīvu ietekmi uz Eiropas konkurētspēju;
18. uzsver ES kā kvalitatīvas infrastruktūras projektu veicinātājas lomu ārvalstīs, izmantojot tādas iniciatīvas kā “Global Gateway” vai G7 partnerību globālai infrastruktūrai un ieguldījumiem; uzsver, ka ES ir jāpauž uz vērtībām un ilgtspēju balstīta retorika par starptautiskiem infrastruktūras projektiem, atzīstot šādu programmu būtisko ģeostratēģisko nozīmi diversifikācijas, piegādes ķēdes noturības, standartu noteikšanas un regulējuma saskaņošanas līmenī;
19. aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt ES stratēģisko autonomiju, jo īpaši veidojot diversificētas, drošas un noturīgas piegādes ķēdes un pastiprinot darbības tādās svarīgās jomās kā pētniecība un izstrāde, progresīvas tehnoloģijas, kritiski svarīgas izejvielas, reindustrializācija un jaunas infrastruktūras;
20. uzskata, ka būtiski svarīgs ES kritiskās infrastruktūras elements līdztekus tādām svarīgām jomām kā aizsardzības telpa ir arī tās pētniecības institūtu un pētniecības un izstrādes iekārtu tīkls, kam ir būtiska nozīme ES spējā īstenot savu zaļo un digitālo pārkārtošanos; atgādina par drošības neaizsargātību, kas saistīta ar tehnoloģiju piespiedu nodošanu, intelektuālā īpašuma zādzībām un zināšanu noplūdi gan ES, gan ārpus tās; aicina pastiprināt modrību, ņemot vērā šādus draudus ES spējai ieviest jauninājumus un veicināt izaugsmi;
21. aicina Komisiju izstrādāt pasākumus, lai samazinātu riskus ES pašas drošībai, un attīstīt iekšējo noturību, stiprinot tās kritiskās infrastruktūras, piegādes ķēžu un tehnoloģiju bāzes, jo īpaši 5G un 6G tīklu, drošību un integritāti, kas ir būtiski normālai ES

saimnieciskajai darbībai un tirdzniecībai; aicina Komisiju un dalībvalstis pārskatīt savu tīklu drošības instrumentu kopumu;

22. aicina Komisiju, ES iestādes un dalībvalstis pārtraukt jebkādu pētniecības finansējumu Ķīnas uzņēmumiem, kas darbojas ES kritiski svarīgās un stratēģiski svarīgās jomās, piemēram, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarē, un novirzīt riskus, kas saistīti ar līgumu slēgšanu ar uzņēmumiem, kuri izmanto Ķīnas iekārtas;
23. aicina Ķīnu ieviest un īstenot atbildīgu digitālo pārvaldību, kuras digitālās pārvaldības politikā ievērotas tiesības uz privātumu, vārda brīvību un tiesiskumu, kā to paredz Pasaules Tirdzniecības organizācijas un daudzpusējie standarti; aicina Komisiju novērtēt citas riska jomas, piemēram, pusvadītājus, kvantu datošanu, blokķēdes, kosmosu, mākslīgo intelektu vai biotehnoloģijas, un apsvērt tiesību aktus vai rīkus turpmākai aizsardzībai pret ļaunprātīgu programmatūru un kiberspiegošanu;
24. aicina Komisiju vēl pirms šā Eiropas Parlamenta sasaukuma beigām sniegt Parlamentam detalizētu analīzi par tirdzniecības riskiem attiecībā uz tādām tehnoloģijām kā pusvadītāji, kvantu datošana, blokķēde, kosmos, mākslīgais intelekts un biotehnoloģijas un par iespējamo vajadzību pēc ES rīcības šajās nozarēs.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	24.10.2023
Galīgais balsojums	+: 27 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Anna-Michelle Asimakopoulou, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Raphaël Glucksmann, Danuta Maria Hübner, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Sara Matthieu, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Reinhard Bütikofer, Marco Campomenosi, José Manuel García-Margallo y Marfil, Svenja Hahn, Seán Kelly, Javier Moreno Sánchez, Urmas Paet, Pedro Silva Pereira
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Dacian Cioloș

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

27	+
ECR	Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Svenja Hahn, Urmas Paet, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Sara Matthieu

0	-

1	0
The Left	Helmut Scholz

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas